

معنای واقعی توکل به خدا؛ یاد خدا آرامش بخش دلها

نفوذ اراده و رسیدن به مقصود در عالم ماده نیازمند یک سلسله اسباب و عوامل طبیعی و یک سلسله عوامل روحی و نفسانی است.

خبرگزاری مهر- نفوذ اراده و رسیدن به مقصود در عالم ماده نیازمند یک سلسله اسباب و عوامل طبیعی و یک سلسله عوامل روحی و نفسانی است.

قرآن مجید در موارد مختلف و متعددی توکل بر خدا را از ویژگی های افراد با ایمان می داند و می فرماید: "و علی الله فتوکلو ان کنتم مومنین" برخدا توکل کنید اگر ایمان دارید (سوره مائده ، 23).

در تفسیر المیزان استاد علامه طباطبایی در تعریف توکل آورده است:

نفوذ اراده و رسیدن به مقصود در عالم ماده نیازمند یک سلسله اسباب و عوامل طبیعی و یک سلسله عوامل روحی و نفسانی است. هنگامی که انسان وارد میدان عمل می شود و کلیه عوامل طبیعی مورد نیاز را آماده می کند تنها چیزی که میان او و هدفش فاصله می اندازد همانا تعدادی از عوامل روحی از قبیل سستی اراده و تصمیم و ترس و ... است.

در چنین وضعی اگر انسان بر خداوند سبحان توکل داشته باشد اراده اش قوی و عزمش ثابت می گردد و موانع و مزاحمت روحی در برابر آن خنثی خواهد شد زیرا انسان در مقام توکل با مسبب اسباب پیوند می خورد و با چنین پیوندی دیگر جایی برای نگرانی و تشویش خاطر باقی نمی ماند.

علاوه بر این، نکته دیگری که در مورد توکل موجود است بعد غیبی و ماورایی آن است. یعنی خداوند متعال شخص متوکل را با امدادهای غیبی مدد می رساند که این امدادها از حوصله اسباب عادی و طبیعی فراتر و در ردیف مافوق علل مادی قرار دارد و ظاهر آیه شریفه: "و من یتوکل علی الله فهو حسبه" (هر کس بر خداتوکل کند خدا او را کفایت کند) چنین امدادی را نوید می دهد.

امیرالمومنین(ع) درباره توکل می فرماید: "من توکل علی الله ذلت له الصحاب و تسهلت علیه الاسباب و تبوء الخفض و الکرامه" هر کس بر خدا توکل کند سختی ها برای او نرم و آسان و اسباب و وسیله ها برایش فراهم شود و در راحت و وسعت و کرامت جای گیرد.

آثار توکل بر کلیه شئون فردی و اجتماعی انسان تاثیر می گذارد از جمله این شئون قدرت تصمیم گیری است یعنی با توجه به این اگر برخدا توکل کنیم می توان با عزمی راسخ و تصمیمی قاطع به کار خود ادامه بده که آیات زیادی در قرآن کریم در رابطه با این آمده است.

شجاعت دومین شئون است که در آیات آمده است یعنی انسان وقتی توکل می کند وارد میدان می شود واز هیچ چیز و هیچ کس بیم و باکی ندارد .

سومین شئون که آمده ترک گناه و عدم سلطه شیطان است.(در سوره یونس / 85) "فقالوا علی الله توکلنا ربنا لاتجعلنا فتنه للقوم الظالمین"
گفتند: تنها بر خدا توکل داریم. پروردگارا! ما را تحت تاثیر گروه ستمگر قرار مده.

پس به هر اندازه که ایمان و توکل داشته باشیم از زیر سلطه شیطان بیرون خواهیم بود و در نتیجه از آلودگی و انحراف مصون خواهیم ماند.

آثار توکل در روایات نیز آمده از جمله قوت و شجاعت است که پیامبر اکرم(ص) فرمودند: "من احب ان یکون اقوی الناس فلیتوکل علی الله" کسی که دوست دارد قوی ترین مردم باشد باید بر خدا توکل کند.

همت عالی از آثار دیگر توکل در روایات است و سومین آثار دیگر لزوم کار و فعالیت است. مثلاً پیامبر اکرم(ص) در روایات آمده که گروهی را دید که به دنبال کشت و کار نمی روند. فرمودند: چه می کنید؟ گفتند: ما متوکلین هستیم و برخدا توکل می کنیم فرمود:

شما متوکل نیستید بلکه متکل یعنی سربار مردمید.

طبق دعای حضرت سجاد(ع) انسان مومن و خودساخته کارهای خود را به خدا وا می گذارد و در جمیع مراحل زندگی او را پشتیبان خود می داند به طوری که ایشان می فرمایند: پروردگارا! تنها به سوی تو استغاثه می کنم و تو را مایه امید می شمارم و تو را می خوانم و به تو پناه می برم و به تو اطمینان دارم و تو را پشتیبان خود می دانم و به تو ایمان می آورم و به تنها به تو توکل می کنم.